

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना आंबिया बहार सन २०२३-२०२४ मध्ये राज्य हिश्याची रु.२६,३७,७९,९९२/- इतकी रक्कम विमा कंपनीस अदा करण्यासाठी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक- फवियो-२०२५/प्र.क्र.०४/११-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : २० जानेवारी, २०२५

वाचा -

- १) कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय विभाग, शासन निर्णय क्र. फवियो-२०२१/प्र.क्र.८१/१०-अ, दि.१८ जून २०२१,
- २) कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय विभाग, शासन निर्णय क्र. फवियो-२०२४/प्र.क्र.९५/१०- अ, दि.२९ मार्च २०२४,
- ३) कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय विभाग, शासन निर्णय क्र. फवियो-२०२४/प्र.क्र.१६८/१०- अ, दि.२४ सप्टेंबर, २०२४,
- ४) कृषि संचालक (कृषि प्रक्रिया व नियोजन), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्र. कृआ/मुसां./पुहआपिवियो/अ.मा./२६६२८/२०२४, दि.३० ऑक्टोबर, २०२४.

प्रस्तावना -

शेतकऱ्यांच्या फळ पीकांना हवामान धोक्यापासून विमा संरक्षण दिल्यास शेतकऱ्यांचे आर्थिक स्थैर्य अबाधित राखण्याच्या दृष्टीने मदत व्हावी, याकरिता राज्यात प्राधान्याने पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना राबविण्यात येत आहे. विविध हवामान धोक्यांमुळे फळपीकांच्या उत्पादकतेवर विपरीत परिणाम होऊन मोठ्या प्रमाणावर उत्पादनामध्ये घट येते. पर्यायाने शेतकऱ्यांना अपेक्षित उत्पादन न मिळाल्याने आर्थिक संकटाला तोंड द्यावे लागते. या सर्व बाबींचा विचार करुन शेतकऱ्यांना फळपीक नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी एक उपाय म्हणून पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना राज्यात सन २०२१-२२, सन २०२२-२०२३ व सन २०२३-२४ या तीन वर्षांमध्ये संत्रा, मोसंबी, काजू, डालिंब, आंबा, केळी, द्राक्ष (अ व ब), प्रायोगिक तत्वावर स्ट्रॉबेरी व पपई (आंबिया बहार) या ९ फळपीकांसाठी ३० जिल्ह्यांमध्ये महसूल मंडळ हा घटक धरुन एच.डी.एफ.सी. एर्गो जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, रिलायन्स जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड व भारतीय कृषि विमा कंपनी लिमिटेड या तीन विमा कंपन्यांमार्फत संदर्भ क्र. १ मधील शासन निर्णयान्वये राबविण्यात येत आहे.

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजनेत आंबिया बहार सन २०२१-२२ व २०२३-२४ साठी भारतीय कृषि विमा कंपनीने मागणी केल्यानुसार राज्य हिस्सा अनुदान वितरीत करण्याची कृषि आयुक्तालयाने मागणी केल्यानुसार, आंबिया बहार सन २०२१-२०२२ साठी रु.२,७९,३९१/- (रुपये दोन

लाख एकोणऐंशी हजार तीनशे एक्याणव मात्र) व सन २०२३-२०२४ साठी रु. ३४४,५९,०८,२४५/- (रुपये तीनशे चव्वेचाळीस कोटी एकोणसाठ लाख आठ हजार दोनशे पंचेचाळीस मात्र) असा एकूण रु.३४४,६१,८७,६३६/- (रुपये तीनशे चव्वेचाळीस कोटी एकसष्ट लाख सत्याऐंशी हजार सहाशे छत्तीस मात्र) इतका निधी संदर्भ क्र. ३ च्या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेला आहे.

कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेत आंबिया बहार सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षातील उर्वरित राज्य हिस्सा विमा हप्ता अनुदानाची रक्कम रु.२६,३७,७९,१९२/- (रुपये सव्वीस कोटी सदतीस लाख एकोणऐंशी हजार एकशे ब्याणव मात्र) इतका निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत संदर्भ क्र. ४ च्या पत्रान्वये विनंती केली होती. त्यास अनुसरून रु.२६,३७,७९,१९२/- (रुपये सव्वीस कोटी, सदतीस लाख, एकोणऐंशी हजार, एकशे ब्याणव मात्र) इतकी रक्कम वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना आंबिया बहार सन २०२३-२४ अंतर्गत कृषि आयुक्तालयाने केलेली शिफारस विचारात घेता, राज्य हिस्सा विमा हप्ता अनुदानापोटी आंबिया बहार सन २०२३-२४ साठी रु.२६,३७,७९,१९२/- (रुपये सव्वीस कोटी, सदतीस लाख, एकोणऐंशी हजार, एकशे ब्याणव मात्र) इतका निधी योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार संबंधित विमा कंपन्यांना अदा करण्यासाठी भारतीय कृषि विमा कंपनी लिमिटेड यांना उपलब्ध करून देण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	विमा कंपनी	प्रधानमंत्री फसल बीमा योजना पोर्टल वरील दि.३०.१०.२०२४ स्थित आकडेवारी नुसार देय असलेले राज्य हिस्सा अनुदान रक्कम रुपये	यापूर्वी एकूण वितरीत राज्य हिस्सा अनुदान रक्कम रुपये	पीएमएफबीवाय पोर्टलनुसार प्रलंबित राज्य हिस्सा अनुदान रक्कम रुपये (रकाना ३-४)	विमा कंपनीच्या मागणी पत्रकानुसार प्रलंबित राज्य हिस्सा अनुदान रक्कम रुपये	रकाना ५ व ६ पैकी विमा कंपनीस देय उर्वरित राज्य हिस्सा अनुदान रक्कम रुपये
१	२	३	४	५	६	७
१	भारतीय कृषि विमा कंपनी	१८१,३७,००,९५१	१८०,६५,३३,१८६	७१,६७,७६५	७१,६७,७६५	७१,६७,७६५
२	एच.डी.एफ.सी. अर्गो ज.इ.कं	९९,८७,५४,४४०	९८,८१,००,५१३	१,०६,५३,९२७	१,०६,५३,९२७	१,०६,५३,९२७
३	रिलायन्स ज.इ.कं	११०,२८,५७,३४७	८५,६८,९९,८४७	२४,५९,५७,५००	२४,५९,५७,५०१	२४,५९,५७,५००
	एकूण	३९१,५३,१२,७३८	३६५,१५,३३,५४६	२६,३७,७९,१९२	२६,३७,७९,१९३	२६,३७,७९,१९२

सदरची रक्कम आंबिया बहार हंगाम सन २०२३-२४ करीता वितरीत करण्यात येत असून त्याचा वापर इतर हंगामाकरीता अनुज्ञेय असणार नाही.

२. प्रस्तुत बाबीवर होणारा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली भागविण्यात यावा :-

मागणी क्र. डी-३ ,

२४०१ - पीक संवर्धन

११०, पीक विमा,

(००) (०७) हवामान आधारित फळपीक विमा योजना राज्य हिस्सा

(२४०१ ९४०२) ३३-अर्थसहाय्य

३. प्रस्तुत निधीच्या प्रयोजनार्थ सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी तर आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

४. सदर निधी पुनर्रचित हवामान आधारित फळपिक विमा योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना आणि शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले शासन निर्णय/परिपत्रक नुसार खर्च करण्यात यावा.

५. प्रस्तुत शासन निर्णय, नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ५९५/का. १४३१, दि. १२/१२/२०२४ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.०४/२०२५/व्यय-१, दि. ०१/०१/२०२५ अन्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेताक २०२५०१२०१३०२१९१८०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(उमेश चांदिवडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) प्रधान सचिव (कृषि), यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ५) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा परीक्षा) (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.
- ६) अवर सचिव, कार्यासन -१४३१, नियोजन विभाग मंत्रालय, मुंबई.

- ७) अवर सचिव, कार्यासन-व्यय-१, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) कृषि संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ९) संचालक, लेखा व कोषगारे, मुंबई.
- १०) सहाय्यक संचालक (लेखा), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ११) जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे.
- १२) विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी, स्टॉक एक्सचेंज टॉवर्स, विसावा मजला, दलाल स्ट्रीट, फोर्ट, मुंबई - ४०० ०२३.
- १३) विभागीय व्यवस्थापक, रिलायन्स जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, पश्चिम द्रुतगती महामार्ग, पाचवा मजला, चिंतामणी अव्हेन्यु, विरानी औद्योगिक वसाहत जवळ, गोरेगाव (पूर्व), मुंबई.
- १४) विभागीय व्यवस्थापक, एच.डी.एफ.सी. एर्गो जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, पहिला मजला, एच.डी.एफ.सी. हाऊस, १६५-१६६ बॅकबे रिक्लमेशन, एच.टी.पारेखमार्ग, चर्चगेट, मुंबई - ४०० ०२०.
- १५) निवड नस्ती (११-अ).